Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Ndc/48/2023
Identifikačné číslo spisu:	6722201969
Dátum vydania rozhodnutia:	25.10.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Zemková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:6722201969.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti súdu o maloletú A. I.Ú., narodenú X. R. XXXX, bývajúca u starých rodičov na Š. P. XXX/X, S., zastúpená opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen, pracovisko Detva, dieťa matky X. I., rod. N., narodenej X. B. XXXX, naposledy trvale bytom na Š.M. P. XXX/X, S., toho času pravdepodobne nežijúcej, a otca Š. I., narodeného XX. W. XXXX, trvale bytom W., t.č. v Ústave na výkon väzby a Ústave na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica, Komenského 7, Banská Bystrica, o návrhu starých rodičov X. N. a W. N., obaja bytom X.. N. XX/X, Q., obidvaja zastúpení: JUDr. Drahomír Ivan, advokát, Námestie SNP 41, Zvolen, a o návrhu brata otca maloletej W. I. a jeho manželky W. I., obaja bytom I. XXX, obidvaja zastúpení: Advokátska kancelária Mgr. Štefan Rybovič, s.r.o., Budovateľská 36, Stará Ľubovňa, za účasti prokurátora, na zverenie maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti, vedenej na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 15CoP/37/2023, o nesúhlase Krajského súdu v Banskej Bystrici s postúpením mu veci Krajským súdom v Žiline, takto

rozhodol:

Na prejednanie a rozhodnutie veci vedenej na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 15CoP/37/2023 j e p r í s l u š n ý Krajský súd v Žiline.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Banskej Bystrici predložil vec Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) z dôvodu nesúhlasu s postúpením mu veci Krajským súdom v Žiline podľa § 6 ods. 2 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“) majúc za to, že vecne a miestne príslušným na prejednanie odvolania je v danom prípade Krajský súd v Žiline z nasledovných dôvodov. Podľa § 3 ods. 5 písm. a) CMP v znení účinnom od 1. júna 2023 na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vo veciach podľa prvej hlavy a tretej hlavy druhej časti, tretej časti a štvrtej časti vydanému okresným súdom so sídlom v obvode Krajského súdu v Banskej Bystrici a Krajského súdu v Trenčíne je príslušný Krajský súd v Žiline. V zmysle prechodných ustanovení CMP (§ 396b) berúc konanie na súde prvej inštancie a na odvolacom súde ako jeden celok, je však začaté a právoplatne neskončené konanie do 31. mája 2023 potrebné už dokončiť na Krajskom súde v Žiline, pretože nová právna úprava dodržiava princíp okamžitej aplikability procesnoprávnych noriem, ktorý znamená, že nová procesná úprava sa použije na všetky konania, a to aj na konania začaté

pred dňom účinnosti nového zákona.

2. Podľa § 5 CMP súd aj bez námietky skúma príslušnosť počas celého konania.

3. Podľa § 6 ods. 1 a 2 CMP, ak súd zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi vec príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom účastníkov. Ak súd, ktorému bola vec postúpená, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

4. Podľa § 3 ods. 5 písm. a) CMP na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vo veciach podľa prvej hlavy a tretej hlavy druhej časti, tretej časti a štvrtej časti vydanému okresným súdom so sídlom v obvode Krajského súdu v Banskej Bystrici a Krajského súdu v Trenčíne je príslušný Krajský súd v Žiline.

5. Podľa § 396b CMP konania začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 sa dokončia na súdoch vecne a miestne príslušných podľa predpisov účinných do 31. mája 2023; to neplatí, ak podľa osobitného predpisu výkon súdnictva prechádza z vecne a miestne príslušného súdu na iný súd.

6. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

7. Podľa § 36 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania; takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

8. Najvyšší súd, ktorý je ako súd spoločne nadriadený Krajskému súdu v Žiline a Krajskému súdu v Banskej Bystrici podľa § 6 ods. 2 CMP príslušný na rozhodnutie o príslušnosti, posúdil dôvodnosť nesúhlasu s postúpením a dospel k záveru, že nesúhlas Krajského súdu v Banskej Bystrici s postúpením mu veci je dôvodný.

9. Z obsahu spisu vyplýva, že Okresný súd Zvolen dňa 15. augusta 2023 predložil spisový materiál na rozhodnutie o odvolaní z 9. mája 2023 proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č.k. 14P/26/2022-411 zo 16. marca 2023 Krajskému súdu Žilina ako súdu funkčne a kauzálne príslušnému. Krajský súd Žilina následne 15. augusta 2023 postúpil predmetnú vec v štádiu odvolacieho konania Krajskému súdu v Banskej Bystrici ako súdu príslušnému na konanie, keďže sa odvolacie konanie v tejto veci začalo pred 1. júnom 2023, t.j. pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 398/2022 Z. z.

10. Ustanovenie § 396b CMP predstavuje procesné ustanovenie intertemporálnej povahy, ktorým sa určuje režim dočasného, prechodného (intertemporálneho) spolupôsobenia skoršej a neskoršej právnej úpravy; teda vzájomný vzťah týchto úprav. Nosným pojmovým znakom procesnej intertemporality je princíp okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej úpravy na všetky konania prebiehajúce na súde a začaté podľa doterajších (zrušených) predpisov. Účelom princípu okamžitej aplikovateľnosti nových procesných noriem, teda použiteľnosti nových procesných ustanovení na konania začaté a prebiehajúce podľa doterajšej právnej úpravy, je zabezpečiť taký procesný priebeh jednotlivých konaní, ktorý nepripúšťa alternatívne a v dôsledku toho sporné výklady pre časovú pôsobnosť príslušných predpisov alebo ich jednotlivých ustanovení (m. m. nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 22. októbra 2014, sp. zn. PL. ÚS 107/2011, uznesenie z 12. apríla 2018, sp. zn. II. ÚS 185/2018, uznesenie z 22. septembra 2020, sp. zn. III. ÚS 349/2020, nález z 8. februára 2023, sp. zn. II. ÚS 451/2022).

11. Princíp okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej úpravy je procesnému právu natoľko imanentný, že sa nemusí explicitne vyjadrovať v prechodných ustanoveniach procesnej úpravy - platí aj bez toho, aby bol vyjadrený.

12. Ustanovenie § 396b CMP je výnimkou z princípu okamžitej aplikovateľnosti novej procesnoprávnej

úpravy Civilného mimosporového poriadku v znení účinnom od 1. júna 2023 a vzťahuje sa výlučne na konania začaté a právoplatne neskončené na súdoch vecne a miestne príslušných.

13. Príslušnosť súdu na konanie o odvolaní, t.j. na konanie v druhej inštancii, sa označuje ako funkčná príslušnosť; podľa § 2 ods. 1 CMP v spojení s § 34 CMP v znení účinnom do 31. mája 2023, o odvolaní rozhoduje krajský súd, ak tento zákon neustanovuje inak.

14. Pokiaľ teda na konanie o odvolaní podľa predpisov účinných do 31. mája 2023 bol funkčne príslušný Krajský súd v Banskej Bystrici, zatiaľ čo s účinnosťou od 1. júna 2023 je na konanie o odvolaní v zmysle § 3 ods. 5 písm. a) CMP funkčne príslušný Krajský súd v Žiline a súčasne § 396b CMP ako intertemporálne ustanovenie explicitne neupravilo, že konanie o odvolaní začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 sa dokončí na súde funkčne príslušnom podľa predpisov účinných do 31. mája 2023, potom so zreteľom na princíp okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej právnej úpravy, je na konanie o odvolaní začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 funkčne príslušný Krajský súd v Žiline.

15. Najvyšší súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že uvedený názor je v súlade i s názorom vysloveným v náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky z 27. júna 2023, sp. zn. IV. ÚS 257/2023 (ods. 75 až 77), ktorý konštatoval, že počas konania o ústavnej sťažnosti sťažovateľa došlo k zmene § 3 ods. 5 písm. a) CMP a poukázal i na § 396b CMP. Keďže Ústavný súd SR vrátil vec na nové rozhodnutie o odvolaní, vychádzajúc z princípu okamžitej aplikability procesných noriem, dospel k záveru, že na rozhodovanie o odvolaní v návratových konaniach je už funkčne príslušný Krajský súd v Žiline (pozn. v danej veci išlo o rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici).

16. Najvyšší súd poukazuje aj na zachovanie plynulosti, rýchlosti konania a v neposlednom rade na zachovanie účelu súdnej reformy.

17. Pre úplnosť uvádza, že týmto nedochádza k porušeniu základného práva na zákonného sudcu (§ 3 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov) a ani k porušeniu základnej procesnoprávnej zásady tzv. perpetuatio fori, spočívajúcej v trvaní príslušnosti.

18. Najvyšší súd vzhľadom na vyššie uvedené konštatuje, že nesúhlas Krajského súdu v Banskej Bystrici s postúpením mu veci Krajským súdom v Žiline je dôvodný, preto rozhodol tak, ako vyplýva z výroku tohto uznesenia.

19. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.